

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.641/2015/25.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2016. május 23. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és 2016. május 30. napján kihirdette a következő

ítéletet:

A tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt és társa ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2015. július 16. napján kihirdetett 19.B.393/2014/68. számú ítéletét megváltoztatja.

I.r. vádlott cselekményét testi sértés büntettének (Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat) minősíti.

E vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 6 (hat) évre enyhíti.

A szabadságvesztést börtönben rendeli végrehajtani.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja I.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 155.475 (százötvenötezer-négyszázhetvenöt) Ft bűnügyi költség merült fel, melyből 36.750 (harminchatezer-hétszázötven) Ft-ot I. r. vádlott, 118.725 (száztizennyolcezer-hétszázhuszonöt) Ft-ot az állam visel.

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék I.r. vádlottat emberölés büntettének kísérlete (Btk. 160. § (1), (2) bekezdés i) pont) miatt 8 év 6 hónap szabadságvesztésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetést fegyházban rendelte végrehajtani. A szabadságvesztés tartamába

beszámította e vádlott által az előzetes fogvatartásban töltött időt. Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap. Elrendelte az I.r. vádlottal szemben a Debreceni Járásbíróság 28.B.1125/2011/17. számú ítéletével jogerősen kiszabott 8 hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtását.

Ellenben II.r. vádlottat a segítségnyújtás elmulasztása büntettének (Btk. 166. § (1), (3) bekezdés I. fordulat) vádja alól felmentette.

I.r. vádlottat kötelezte 748.108 Ft bünyügyi költség viselésére, megállapítva, hogy 377.320 Ft bünyügyi költség az állam terhén marad.

Az ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére, I.r. vádlott büntetésének súlyosítása érdekében és II.r. vádlott felmentése miatt. A vádlottak terhére bejelentett fellebbezést írásban részletesen indokolta, melyben I.r. vádlott tekintetében az ítélet megváltoztatására és a szabadságvesztés, valamint a közügyektől eltiltás magasabb tartamban való megállapítására, II.r. vádlott vonatkozásában pedig az indokolási kötelezettség súlyos megsértése és megalapozatlanság miatt az ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására utasítására tett indítványt. A jogorvoslat indokai szerint I.r. vádlottnál a bíróság nem vette figyelembe megfelelően a súlyosító tényezőket és a büntetési tétel középértékétől az alsó határ felé eltérve aránytalanul enyhe szabadságvesztést szabott ki, melynek lényeges súlyosítása indokolt, mint ahogy a közügyektől eltiltás felemelése is. II.r. vádlott vonatkozásában a tényállás hiányos és iratellenes, ezen túlmenően a törvényszék az indokolási kötelezettségét is megsértette, ami folytán az ítélet érdemi felülbírálatra alkalmatlan, ezért e vádlottra nézve az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt.

Az ítéletet másfelől védelmi jogorvoslatok támadták. I.r. vádlott és védője elsődlegesen a bűnösség megállapítása miatt felmentés érdekében, másodlagosan a cselekmény eltérő, enyhébb minősítése és a büntetés lényeges enyhítése céljából jelentettek be jogorvoslatot.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.352/2014/4-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással, I.r. vádlott javára, II.r. vádlottnál pedig terhére, a bűnösségének megállapítása érdekében tartotta fenn. Álláspontja szerint az ítéleti tényállás a sértett hasi sérülésének általi észlelésének módját, a gyermek sérüléseinek leírását, valamint a mentők értesítését illetően hiányos és pontatlan, mely megalapozatlanság a másodfokú eljárásban az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető. A helyesbített tényállás alapján megállapítható, hogy I.r. vádlott észlelve a sértett állapotának súlyosra fordulását, olyan tevőleges, aktív magatartást tanúsított, elsősorban a mentők értesítésében való közreműködéssel, mely önkéntes eredmény-elhárításnak értékelhető, ezáltal az I.r. vádlott cselekménye az emberölés kísérlete helyett csak a maradék bűncselekménynek, azaz életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősül. Emiatt indokolt az enyhébb bűncselekményhez igazodó büntetési tételhez mérten a szabadságvesztés és emellett a közügyektől eltiltás tartamának enyhítése.

II.r. vádlott terhére érvelése szerint a segítségnyújtás elmulasztásának büntette, szemben az elsőfokú bíróság jogi álláspontjától, megállapítható. A II.r. vádlott ugyanis felismerte, hogy a gyermek az

általára észlelt sérülések miatt segítségre szorul, ennek ellenére, bár objektív akadály nem gátolta, időben nem kért orvosi segítséget, tartva attól, hogy felelősségre vonják, amiért a gyermek felügyelete során esetleg gondatlanul járt el. A II.r. vádlottnak fel kellett ismernie, hogy a hasát fájlaló, külsérelmi nyomokkal borított kisgyermek testi épsége veszélyben van, amely orvosi ellátást igényel. Ettől azonban a vádlott a gyermeket eshetőleges szándékkal cselekedve megfosztotta. Cselekménye ezért kimerítette a Btk. 166. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés I. fordulója szerint minősülő és büntetendő, a segítségnyújtásra egyébként is köteles személy által elkövetett segítségnyújtás elmulasztása büntettének törvényi tényállását, melyért büntetőjogi felelősséggel tartozik.

A másodfokú eljárásban I.r. vádlott védője a fellebbezését írásban részletesen indokolta (6. számú irat), melyben elsődlegesen a bűncselekmény bizonyítottságának hiánya miatt védenccé felmentését kérte, másodlagosan osztotta a fellebbviteli főügyészesség jogi álláspontját, hogy az önkéntes eredmény-elhárítás miatt a cselekmény enyhébben, életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősül, miáltal a büntetés lényeges enyhítése indokolt.

A fellebbezési tárgyaláson az ügyész az átiratában foglaltakkal egyezően tett indítványt az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, I.r. vádlott cselekményének életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősítésére, és a büntetés enyhítésére, valamint II.r. vádlott bűnösségének megállapítására a vád szerint a segítségnyújtás elmulasztása büntettében, és vele szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztet börtönbüntetés kiszabására.

I.r. vádlott védője a védelmi jogorvoslatban foglaltakat fenntartotta.

II.r. vádlott védője az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A módosítással fenntartott ügyészi fellebbezés igen, a védelmi jogorvoslatok nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan relatív hibát, mely a bizonyítás törvényességét érintené, illetve az érdemi felülbírálatot kizárná.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének döntően eleget tett és alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak kisebb részben volt felderítetlen, hiányos és ellentétes az iratok tartalmával (Be. 351. § (2) bekezdés a), b) és c) pont).

Felderítetlenséget jelent, hogy a törvényszék elmeorvosszakértő bevonásával nem tisztázta II.r. vádlott elmeállapotával kapcsolatos tényeket. Ilyen jellegű ügyben, ahol a terhelt felismerési és cselekvési lehetőségei és képességei meghatározók, nem mellőzhető az elmeállapotra, illetve a terhelt beszámítási képességére nézve az elmeorvosszakértői bizonyítás (BH1993. 600).

A tényállás ezen túlmenően a gyermekkorú sértett sérülése alakulásának II.r. vádlott általi észlelését érintően részben eltért az iratok tartalmától (11. oldal 4. bekezdés), valamint a sértetti sérülés leírását illetően hiányos (12. oldal 1. bekezdés), amint arra a fellebbviteli főügyész helytállóan hivatkozott. Hiányosság és pontatlanság volt észlelhető a mentők értesítésével kapcsolatban is, mely tényállásrész releváns a büntetőjogi főkérdések tekintetében (11. oldal 6. bekezdés).

A megalapozatlanság csak részleges, és a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételével és az iratok tartalma alapján orvosolható volt. Az ítéletábra a bizonyítás keretében elmeorvosszakértői véleményt szerzett be, mely alapján megállapítható volt, hogy II.r. vádlott nem szenvedett a cselekmény elkövetése idején olyan kóros elmeállapotban, mely a beszámítási képességét kizárta vagy korlátozta.

A másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében a tényállást a következők szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

- II.r. vádlott jelenleg sem szenved és a vádbeli cselekmény idején sem szenvedett elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, vagy tudatzavarban. Gyenge-átlagos értelmi képességű. Megfelelő tartással nem rendelkező, érzelmileg kissé színtelen, én-központú személyiség. Morális visszatartó ereje gyenge, realitás érzéke megtartott. Kóros elmeállapotra utaló tünetei, illetve kóros elmeállapottal egyenértékű személyiségzavara nincs. A vádbeli cselekmény idején a cselekménye veszélyességének felismerésére és a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsítására képes volt.
- Az első fokú ítélet 11. oldal 4. bekezdésében: II.r. vádlott 2013. június 24-én reggel - miután a gyermek az éjszakát átaludta - azt észlelte, hogy a hasán a kék folt nagyobb és csúnyább volt, mint előző este.
- 11. oldal 6. bekezdés: A sértetthez a mentőket II.r. vádlott I.r. vádlott határozott kérésére hívta ki. Mikor a vádlottak észlelték, hogy a gyermek szája és nyelve kékül, I.r. vádlott adta oda a telefonját II.r. vádlottnak, hogy telefonáljon azonnal a mentőknek. I.r. vádlott ezt megelőzően a sértett elsődleges ellátásában tevőlegesen részt vett, a gyermekhez beszélt, hogy eszméletét fenntartsa, a mentők kiérkezését bevárta. Később a sértettet a klinikán meglátogatta.
- 12. oldal 1. bekezdés: A sértett hasán, a csípőlapátig terjedően, az oldalán is diffúzan 1 centiméterestől mintegy 5-6 centiméteres nagyságig több vérömleny volt található, a hátán pedig kékes elszíneződés volt észlelhető a 2013. június 24-i gyógyintézeti befogadáskor.

- A 12. oldal 4. bekezdésében írtakat a tényállásból mellőzi és a jogi indokolás részének tekinti.

Az ítélet tábla II.r. vádlott elmeállapotára vonatkozóan a tényállást a másodfokú eljárásban beszerzett elmeorvosszakértői vélemény adatai alapján egészítette ki (19. sorszámú irat). A szakvélemény ugyan nem állapított meg beszámítási képességet kizáró vagy korlátozó kóros elmeállapotot, azonban feltárta nevezett értelmi képességét és személyiségszerkezetét, melyek lényegesek annak megítélésénél, hogy a terhelt mennyiben tudta helyesen átlátni a gyermeknek való segítségnyújtás szükségességét, illetve a segítségnyújtás időbeli kereteit.

II.r. vádlott által a gyermek sérülése változásának észlelését illetően a tényállás kiegészítése a 2013. június 25-i, a bíróság által perrendszerűen a tárgyalás anyagává tett tanúvallomáson alapszik (nyomozási irat I. kötet 199. lap), mint ahogy a mentők értesítésével kapcsolatos tényállás pontosítás is. E körben a másodfokú bíróság értékelte I.vádlott vallomását is (20. számú jegyzőkönyv 15. oldal).

A sértett hasi sérülésének leírását a másodfokú bíróság a nyomozási iratok I. kötet 106. és 138. szám alatt csatolt orvosi dokumentumok alapján egészítette ki, mely okiratokat az sértett ellátását végző dr. orvos tanúvallomása is megerősített.

Az ítélet tábla továbbá mellőzte a tényállásból (12. oldal 4. bekezdés) II.r. vádlott szándékára vonatkozóan megállapítottakat, melyek egyértelműen tisztán olyan un. jogi tudati tények, melyek a jogi indokolásba tartoznak. A szándék kapcsán történő állásfoglalás nem vitásan a megállapított tényállással összefüggő jogkövetkeztetés, mely nem a történeti tényállás része (Kúria Bhar.II.502/2014/15., Bfv.II.1256/2015/6.). A szándékra vonatkozó jogi tudati tények, mint jogkövetkeztetések a másodfokú eljárásban kötöttség nélkül módosíthatók, erre azonban nem volt alap, mert az elsőfokú bíróság nem tévedett a konkrét és a törvényi tényállás összevetésekor.

A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdés értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte. Az ítélet tábla megjegyzi, hogy a tényállás módosítása I.r. vádlott javára történt, míg II.r. vádlott tekintetében sem jelent eltérő tény megállapítást, mert alapvetően az elsőfokú ítéletben megállapított történeti események keretei közé illeszkedik, ezért a tényálláshoz kötöttség elvének sérelme nélkül a tényállás pontosítható volt. A tényállás helyesbítése egyben nem érintette a később kifejtettek szerint II.r. vádlott büntetőjogi felelősségének kérdésében való törvényes elsőbírósági döntést.

A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint értékelte. Számba vette a vádlottak védekezését, a cselekményről közvetve információt szerző tanúk vallomását, az ügyben különösen jelentős orvosszakértői bizonyítás anyagát, a tárgyi bizonyítékokat és a lényeges okiratokat is.

I.r. vádlott védőjének fellebbezése a bizonyítékok okszerű értékelésén keresztül kifogásolta a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elve folytán eredményre nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság minősül a ténybírósnak, a törvényes bizonyíték értékelő tevékenysége a másodfokú eljárásban nem mérlegelhető felül. A fő szabály a büntetőeljárás fellebbviteli rendszerében, hogy a másodfokú bíróság döntését az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha a tényállás megalapozatlan. Jelen ügyben azonban a kivétel, azaz a tényállás megalapozatlansága a már idézett kisebb korrekciót követően nem állt fenn, így a cselekmények jogi megítélését a másodfokú bíróságnak az elsőbírósági tények alapján kellett vizsgálnia. Az elsőfokú bíróság a közvetlenül megvizsgált bizonyítékok alapján tényből tényre helyesen következtetett, amikor azt állapította meg, hogy a gyermekkorú sértett sérülése I.r. vádlott általi hasba térdelés következtében alakult ki. Az elsőfokú bíróság a személyi bizonyítás anyaga és különösen az orvosszakértői vélemény alapján hibátlan logikai következtetéssel jutott arra az álláspontra, hogy a gyermek életveszélyes sérülését nem a kádra történő ráesés, hanem az I.r. vádlott durva bántalmazása idézte elő. A törvényszék indokolási kötelezettségének is mindenben eleget tett. I.r. vádlott védője alaptalanul hivatkozott arra, hogy a bíróság az indokolási kötelezettségét olyan mértékben megszegte, mely a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja értelmében abszolút eljárási szabálysértésnek minősül. A bíróság ugyanis az indokolási kötelezettségét kimerítően teljesítette. Minden lényeges bizonyítékról számot adott és azokat egyenként és összességében is értékelte. Az indokolási kötelezettség kasszációhoz vezető megsértésének megállapítása szóba sem kerülhet, mert az elsőbírósági indokolás alapján a döntés minden tekintetben megfelelő en ellenőrizhető. A bíróság nem sértette meg a bizonyításra vonatkozó kardinális szabályokat sem. Utal rá az ítélet tábla, hogy a védő érvelésével szemben, hogy a bíróság a Be. részben szabad bizonyítási rendszerét mindenben megtartva törvényesen értékelte a bizonyítékokat. Az I.r. vádlott terhére csak a kétséget kizáróan bizonyított tényeket vette figyelembe. A védelmi fellebbezés nem jelölt meg iratszerűen olyan konkrét tény, mely felvetné az elsőfokú bírósági bizonyíték-értékelés helytelenségét, miáltal egyértelműen rögzíthető, hogy a perorvoslat az okszerű mérlegelést támadja, mely helyt nem foghatott.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést I.r. vádlott bűnösségére, cselekményének jogi minősítése azonban téves. Az irányadó tényállás alapján valóban okszerűen vonható következtetés a feltárt alanyi és tárgyi tényezők tükrében az I.r. vádlott eshetőleges ölési szándékára. Elsősorban az elkövetési magatartás formája, jellege, a kifejtett erőbehatalás mértéke, valamint a célzott testtájék, a kiszolgáltatott, másfél éves gyermek kora alapján rögzíthető, hogy az I.r. vádlott tudata átfogta a halálos eredmény lehetőségét, és ebbe belenyugodva cselekedett.

I.r. vádlott azonban a Btk. 166. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés i) pontja szerint minősülő emberölés kísérlete miatt a Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontja értelmében - önkéntes eredményelhárítás folytán - nem büntethető. Az alapvetően az elsőfokú ítéletben is meghatározott, és a másodfokú eljárásban pontosított tényállás szerint az I.r. vádlott javára az önkénteseredményelhárítás ugyanis megállapítható. Ennek feltétele, hogy az elkövető belső indíttatásból fakadóan törekedjen az eredmény elhárítására, és elhárító magatartása álljon okozati összefüggésben az eredmény bekövetkezésének elmaradásával. E kettős feltétel a felülbírált ügyben megállapítható.

I.r. vádlott felismerve a gyermek súlyosbodó állapotát, önként, saját elhatározásából működött közre a sértett elsődleges ellátásában, ezen túlmenően kérésére értesítette telefonon II.r. vádlott a mentőket, akik végül biztosították, hogy a kórházba szállítást követően a szakszerű orvosi ellátás a sértett életét megmentse, azaz a halálos eredmény bekövetkezését elhárítsa. A másodfokú bíróság egyetértett a fellebbviteli főügyészszéssel, hogy I.r. vádlott magatartási indította el azon okozati folyamatot, mely a halálos eredményt elhárította. Az önkéntes eredmény-elhárításnak nem feltétele, hogy az elkövető kizárólag és közvetlenül saját cselekvőségével idézze elő azt. A töretlen ítélkezési gyakorlat szerint, ha az elkövető orvosi segítségkérést igénybe véve teremti meg az eredmény bekövetkezésének elmaradását, javára a részletezett büntethetőséget megszüntető ok megállapítható (BH1995. 74., BH2008 79.).

I.r. vádlott bűnösségét azonban a Btk. 10. § (5) bekezdése értelmében a maradék-bűncselekményben, azaz a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntetében meg kellett állapítani. A maradék-bűncselekmény törvényi tényállási elemei teljes mértékben megvalósultak, az elkövetési magatartással okozati összefüggésben következett be az életveszélyes eredmény. Emellett az alanyi oldal is teljes, ezért a másodfokú bíróság az I.r. vádlott cselekményét életveszélyt okozó testi sértés büntetéként minősítette.

II.r. vádlott felmentésére a törvénynek megfelelően került sor. Az irányadó tényállás alapján ugyanis valóban nem vonható következtetés arra, hogy a Btk. 166. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés I. fordulatában írt törvényi tényállás megvalósult.

A Btk. 166. § (1) bekezdése szerint, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, a segítségnyújtás elmulasztásának vétségét követi el. A törvényszakasz (3) bekezdése szerint büntett elkövetéséért felel, aki a segítségnyújtásra egyébként is köteles.

A segítségnyújtás elmulasztása un. általános alanyú bűncselekmény, azaz a tényállás a tettessé váláshoz nem követel meg semmilyen személyes kvalifikáltságot. A tettes személyes ismereteinek és képességeinek vizsgálata azonban nem mellőzhető az elvárhatóság vizsgálatakor. E bűncselekmény kizárólag szándékosan követhető el, azaz a tettes tudatának át kell fognia, hogy az akár általa okozott, akár neki fel nem róható módon a passzív alanyi sérült, vagy a törvényi tényállás szerinti veszélyhelyzetbe került, valamint az elkövetőnek annak is tudatában kell lennie, hogy ebben a helyzetben aktív magatartást, tevést megkövetelő segítségnyújtási kötelezettség terheli, ennek ellenére tétlen marad és nem cselekszik. A mulasztásban megnyilvánuló elkövetési magatartás szándékos, a tettes magatartásának következményeit feltétlen előre látja. E szándék lehet direkt és eshetőleges is. A törvényi tényállás megvalósulásának feltétele az objektív segítségnyújtási kötelezettség és szubjektív oldalról a bűncselekmény alanyánál az elvárhatóság. Az elvárhatóságot - amint arra az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott - befolyásolják az elkövető személyi jellemzői, személyisége, a társadalmi környezet, az élethelyzet, életviszonyok, amelyekben a segítségnyújtási kötelelem felmerülhet. A törvényszék azt is kifogástalanul emelte ki, hogy a segítségnyújtás

elmulasztása nem állapítható meg a sértetti hozzátartozó terhére, ha a tudata nem fogja át, hogy a sértett orvosi segítségre szorul (Legfelsőbb Bíróság BH1991. 344.).

Az irányadó tényállás alapján az vitathatatlan, hogy a kiskorú gyermek szülőjeként II.r. vádlottat segítségnyújtási kötelezettség terhelte. A bűncselekmény megállapíthatóságakor ugyanakkor vizsgálendő az elvárhatóság, valamint különösen az a tény, hogy a vádlott felismerte-e, hogy a gyermek az állapotának súlyosra fordulását megelőzően olyan helyzetbe került, mely testi épségét vagy életét közvetlenül veszélyeztette.

A szülőtől nyilvánvalóan elvárható gyermeke komolyabb sérülésének észlelésekor, illetve a testi épség vagy élet közvetlen veszélybe kerülése esetén az azonnali segítségnyújtás. Az elkövetőnek azonban fel kell ismernie, hogy a passzív alany segítségre szoruló módon sérült, illetőleg a testi épsége vagy élete közvetlen veszélybe került. Az elsőfokú bíróság az ítélet 29. oldalán az tényállásnak megfelelően, logikusan és okszerűen vezette le, hogy miért nem látta megállapíthatónak II.r. vádlott részéről, miszerint a sértetti sérülés a tünetek komolyra fordulását megelőzően azonnali segítségnyújtást igényel.

Az ügyészi állásponttal szemben komoly jelentősége van annak, hogy II.r. vádlott nem tudott arról, hogy I.r. vádlott a távollétében a gyermek hasába taposott. A kádra esésről nyilvánvalóan tudomással bírt, azonban olyan, a II.r. vádlott által felismerhető, súlyos belső traumára utaló sérülés nem keletkezett, mely a falusi környezetben élő, gyengébb-átlagos értelmi képességű, az egészségügyi ellátást a hétvégén helyben nehezebben igénybe venni képes vádlott tudatában az azonnali segítségnyújtás szükségességét jelenítette volna meg.

Az irányadó, okszerű mérlegeléssel megállapított tényállás nem tartalmaz arra adatot, hogy II.r. vádlott a felelősségre vonása elkerülése, gondatlanságának leplezése érdekében késlekedett volna a mentők értesítésével. A gyermek a hasát 2013. június 22-én délelőtt ütötte be a kádba. A kádra esés után azonban a gyermek a II.r. vádlott külsérelmi nyomot nem észlelt, a sértett fájdalmat nem jelzett és olyan tünet sem alakult ki, mely belső sérülésre utalt volna. Az orvosszakértői vélemény is kizárta, hogy a gyermek a kádra eséskor szenvedte el a súlyos hasi sérülését. A sértettnél a fájdalommal és külsérelmi nyommal járó tünetek csak az I.r. vádlott általi bántalmazást követően, 2013. június 23-án alakultak ki. Kétségtelen, hogy a gyermek nyugösebb lett, fájdalmáról panaszkodott és vérömleny is jelentkezett a hasán, azonban olyan markáns, a sértett sérülésének komolyságára utaló, vagy a testi épség, illetve egészség közvetlen veszélyét jelző tünetek egészen 2013. június 24. napjáig nem jelentkeztek, ekkor azonban a vádlottak már nyomban értesítették a mentőket. Hangsúlyos, hogy a tünetek súlyosra fordulását megelőzően a gyermek az éjszakát végigaludta, intenzív és jelentős fájdalmat az anya nem tapasztalt és a külsérelmi nyomok sem utaltak arra, hogy a sérülés azonnali orvosi segítséget igényel. II.r. vádlott tudatában legfeljebb az merülhetett fel, hogy a kádra esés idézett elő sérülést, az I.r. vádlott általi bántalmazást azonban tudata az irányadó tények szerint nem fogta át.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy II.r. vádlott a sértett nemi szervének sérülésekor nyomban orvoshoz fordult, mely azt jelzi, hogy a sérülés komolyságának felismerésekor nem

késlekedett és eleget tett a törvényes segítségnyújtási kötelezettségének, emellett közvetve azt is tanúsítja, hogy a hasi sérülés kapcsán tudata a segítségnyújtás kötelezettségét a sérülés súlyossága felismerésének hiánya miatt egészen 2013. június 24. napjáig nem fogta át.

A bíróságnak egy gyermek sérülésekor mindig különös gondossággal kell vizsgálnia a szülő segítségnyújtási kötelezettségét. A természetes szemlélet által is ismert, hogy egy kisebb gyermek gyakran elesik, beüti fejét, testét, akár keményebb tárgyakba. Komolyabb tünetek jelentkezésének hiányában a szülőt rendszerint nem terheli olyan kötelezettség, hogy azonnal orvosi ellátást vegyen igénybe, különösen vidéken, ahol hétszegen ügyeleti, kórházi ellátás hiányában nehezebb gyors és szakszerű orvosi segítséget kapni, mint nagyobb városokban. Az ítélet tábla vizsgálva az elkövetési környezetet, valamint különösen II.r. vádlott személyiségét, felismerési képességeit, úgy ítélte meg, hogy helyes az elsőfokú bíróság jogi álláspontja, miszerint a II.r. vádlott tudata nem fogta át, hogy a gyermek sérülése 2013. június 24-ig sürgős orvosi ellátást igényel.

A mulasztás szándékosságának hiányában II.r. vádlott bűnössége ezért a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés I. fordulata szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztásának büntetében valóban nem állapítható meg. E vádlott felmentése törvényes azzal, hogy a felmentés a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontján alapszik, azaz jogcíme a bűncselekmény és nem a bizonyítottság hiánya. Bűnösség nélkül nincs büntetőjogi felelősség a tárgyi oldali elemek megvalósulásakor sem. A bíróság nem látta igazoltnak a vádlotti mulasztás szándékosságát, azaz a bűnösség hiányára vont következtetést, ilyen esetben a felmentés azon alapul, hogy a vádbeli cselekmény nem bűncselekmény.

Az elsőfokú bíróság a bűnösnek kimondott I.r. vádlott tekintetében a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. Az eredmény elhárítására irányuló terhelti tevékenység (elsőfokú ítélet 30. oldal 5. bekezdés) külön azonban nem enyhít, mert épp e tény folytán került sor az önkéntes eredmény-elhárítás és emellett a lényegesen enyhébb minősítésű bűncselekmény megállapítására.

A minősítés megváltoztatása folytán I.r. vádlottal szemben első fokon kiszabott büntetés egyrészt nem törvényes, másfelől nyilvánvalóan túl súlyos, ezért a másodfokú bíróság mérlegelve a bűnösségi körülményeket, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát - figyelembe véve a Btk. 164. § (8) bekezdésben meghatározott büntetési tételt - 6 évre enyhítette, mint ahogy a közügyektől eltiltás mellékbüntetést is. A szabadságvesztést a Btk. 35. §-a, valamint a 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtönben rendelte végrehajtani. E büntetés már megfelel az életveszélyt okozó testi sértés büntetési törvényi tényállásában írt büntetési tételnek, egyben alkalmas a büntetési célok elérésére. A másodfokú bíróság indokoltnak tartotta a büntetési tétel középértékét meghaladó szabadságvesztés kiszabását, mert a büntetett előéletű, védekezésre képtelen, másfél éves gyermek sérelmére életveszéllyel járó sérülést okozó vádlottal szemben a törvény szigorát kell alkalmazni. A büntetés ekként már tett arányos, és megfelel a büntetékiszabás elveinek is.

Az ítélet egyéb - I.r. vádlottnál a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés elrendelésére, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására, valamint a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései - a törvénynek megfelelnek.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

I.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapul.

Az ítéletábra a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg, melyből II.r. vádlottal kapcsolatos költségeket a felmentés miatt a Be. 339. § (1) bekezdése értelmében az állam viseli.

Debrecen, 2016. május 30.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

. Hágér Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Gómöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK:

A Debreceni Törvényszék 19.B.393/2014/68. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2016. május 30.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelűl
tiszttviselő